

dets videre Gang. Jeg maa tilstaa, at her finder jeg det springende Punkt i hele den politiske Situation, for os som for andre Lande. Hele den Række af store betydningsfulde og interessante Love, der har passeret os i den senere Tid, har ikke formaaet af afvinde mig den stærke Interesse, de vilde under andre Forhold, fordi der bagved mit Synspunkt hele Tiden ligger Spørgsmaalet om: Bliver dette nu andet end Papir? Jeg har i nogen Grad Fornemmelser af, at det ogsaa gaar andre ærede Medlemmer saaledes. Naar jeg f. Eks. tænker paa Behandlingen i Gaar af et saa vigtigt Lovforslag som Aldersrenten, saa var der jo ikke nogen egentlig Begejstring i Udtalelserne. Man kan ikke sige, at der kimes til Fest; jeg synes mere, det mindede om Begravelse. Og det undrer mig ikke, for jeg tror ikke, vi vil kunne bære Love af denne økonomiske Rækkevidde; jeg tror nemlig paa ingen Maade, at det her vil komme til at indskrænke sig til en halv Snes Millioner ud over det nuværende, saaledes som den høje Regering mener. Det er selvfølgelig ikke, fordi jeg ikke med lige saa stor Glæde som enhver anden her i Salen vil gaa med til at amortisere, om jeg saa maa sige, vor menige Arbejdskraft ved at sikre de gamle en god Tilværelse, men det er, fordi denne gode Tilværelse er afhængig ikke af de Beslutninger, vi her træffer — de er for saa vidt ganske ligegyldige —, men af, hvorvidt det bliver muligt at tilvejebringe de fornødne Penge gennem et blomstrende Erhvervsliv.

Jeg maa her tillade mig ganske særligt at minde ærede Medlemmer af Socialdemokratiet om et betydningsfuldt Ord af Karl Marx, et for hele hans System bærende Ord. Han siger: Alt det andet, Retsvæsen, Oplysning, overhovedet alt, hvad man kalder for Kultur, er bare en Overbygning over Erhvervslivet, over de økonomiske Forhold, en Overbygning, som efter sin Styrke, efter sin Rejsning, efter sit Udstyr vil være bestemt af det, der er Grundlaget, nemlig Erhvervslivet.

I disse svære Tider vender jeg stadig tilbage til det Spørgsmaal: Hvordan vil Erhvervslivet arte sig i Fremtiden? og hvis det vil arte sig saa daarligt, som jeg mener, saa spørger jeg stadig: Hvor er Midlerne henne, som skal kunne bjærge dette lille Land, som netop i sin Lidenhed har en Grundbetingelse for at bjærge sig nogenlunde frelst igennem? og jeg nægter ikke, at jeg her savner noget hos det høje Ministerium, medens jeg paa den anden Side har for meget af noget andet, som jeg ikke ønsker, der

skulde være. Det er godt, at det høje Ministerium faar de Skatter, som er nødvendige, og det er nødvendigt at bevilge Ministeriet de Skatter. Det er ogsaa godt og fortjener al mulig Anerkendelse, at det høje Ministerium i Tider som disse sparer. Men man kan ikke leve af at spare, det er umuligt. Man kan kun leve af at arbejde, at frembringe noget.

Derfor ligger nu som altid, men naturligvis mange Gange mere nu, da Konjunkturerne er, som de er, Hovedspørgsmaalet i Politikken deri: Hvordan skal man kunne udvikle Erhvervslivet i Landet? Under hvilken Maske man nu ogsaa fra Aar til Aar sammenkalder alle disse Konferencer rundt omkring, om det er politiske Maal, der stilles, eller Retsmaal eller andre, saa har de vedkommende dog ikke talt længe, før man er fuldstændig klar over, at det, der gør, at de ingen Vegne kan komme, eller som gør, at det gaar i Skuddermodder, er, at bagved det hele ligger der en økonomisk Udvikling, som de Herrer ikke en Gang magter at gøre ordentligt Rede for, endsige at finde Midler til at løse. Med dette maa jeg beskæftige mig her i Dag ved Tillægsbevillingslovforslagets tredje Behandling, og jeg bliver nødt til at gentage noget af det, jeg sagde under Finanslovbehandlingen i 1920, hvad jeg ikke er ked af, for det første, fordi Gentagelser ikke skader noget, naar alle Hjerner ikke er indstillet saadan som ens egen, og dernæst, fordi jeg derved faar et klart og tydeligt Udgangspunkt.

Jeg vil minde om den Conference, som traadte sammen i Bryssel i 1919, og som for mig indeholdt de største Løfter, fordi det her ikke var Diplomater, men Finansmænd og Økonomer og praktiske Mænd fra Erhvervslivet, som traadte sammen for at drøfte Situationen, og fordi dens Maal var sat forholdsvis tydeligt deri, at det var en Finanskongres, som var sammenkaldt. Alt dette gjorde, at det er den Kongres, jeg har haft mest Tiltro til; og helt uden Resultat blev den heller ikke, idet den virkelig paa systematisk Maade formulerede og begrundede en hel Række Punkter, som bør følges, uden at den dog kom ind paa det egentlig springende Punkt i hele Situationen. Jeg minder om, hvad jeg allerede fortalte 1920, jeg minder om den engelske delegerede Mr. Brand's Tale, minder om, hvorledes han satte fuldstændig rigtig ind i Spørgsmaalet ved at spørge: Hvad har Europa levet af i forrige Aarhundrede, da det er gaaet saa overordentligt frem? Hvad er det, der har gjort det muligt for Europa mere end at fordoble sin Folke-